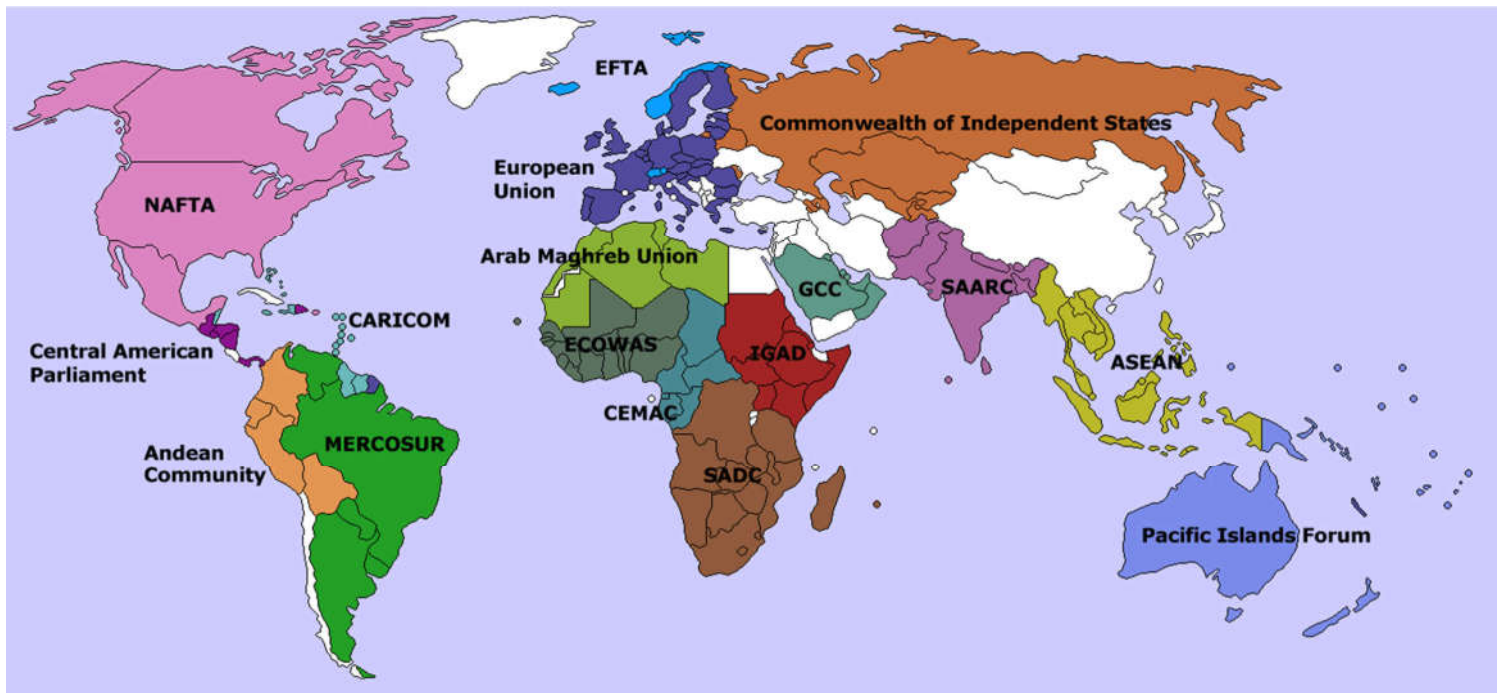

Międzynarodowe organizacje gospodarcze

Tomasz A. Winiarczyk

EUROPEJSKIE STOWARZYSZENIE WOLNEGO HANDLU

EFTA

- międzynarodowa organizacja gospodarcza
- powstanie:
  - 3 maja 1960 r. na mocy Konwencji sztokholmskiej
- cel:
  - utworzenie strefy wolnego handlu między państwami członkowskimi

EFTA

- ❑ pierwotni członkowie: Austria, Dania, Norwegia, Portugalia, Szwajcaria, Szwecja i Wielka Brytania
- ❑ w latach 1986-1994 członkiem Finlandia
- ❑ **obecni członkowie: Islandia, Norwegia, Liechtenstein, Szwajcaria**

wejście państwa do UE powodowało opuszczenie przez nie EFTA

EFTA

- ❑ od 1968 – strefa wolnego handlu
- ❑ od 1977 – utworzenie wspólnej strefy wolnego handlu towarami przemysłowymi przez EWG i EFTA
- ❑ 1992 – porozumienie EWG i EFTA w sprawie utworzenia wspólnej strefy wolnego handlu na wszystkie towary
  - weszło w życie 1 stycznia 1994 r. tworząc Europejski Obszar Gospodarczy
  - nie obejmuje Szwajcarii

EFTA – organy

- Rada EFTA** – organ naczelny (po jednym przedstawicielu rządu każdego państwa członkowskiego)
- 10 stałych **komitetów ekspertów**
- Sekretariat**
- Stały Komitet Państw EFTA**
(decyzje dot. EOG)
- Władza nadzorcza EFTA**
(czuwa nad przestrzeganiem przyjętych przez EOG reguł funkcjonowania)
- Trybunał EFTA**

Sekretarz Generalny EFTA

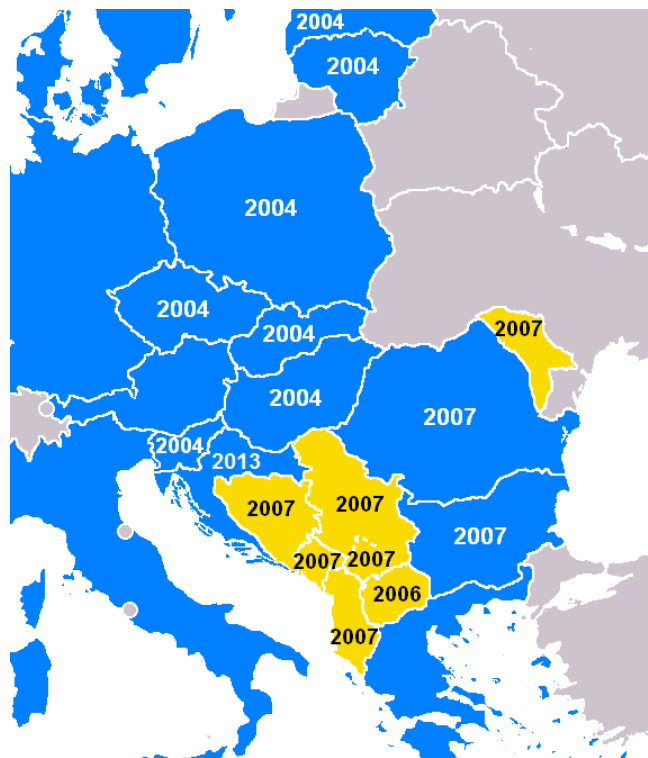
Henri Getaz,
dyplomata
szwajcarski

ŚRODKOWOEUROPEJSKIE POROZUMIENIE O WOLNYM HANDLU

 CEFTA

CEFTA

- porozumienie podpisane 21 grudnia 1992 r. w Krakowie
- przyczyny:
  - drastyczny spadek wymiany handlowej między krajami Europy Środkowej po transformacji politycznej 1989/1990 i rozwiązaniu RWPG
  - nacisk Unii Europejskiej, która nie chciała dopuścić do wzajemnej dyskryminacji towarów z państw porozumienia, które równocześnie zgłosiły swój akces do UE
- cel:
  - zniesienie ceł w handlu między krajami członkowskimi

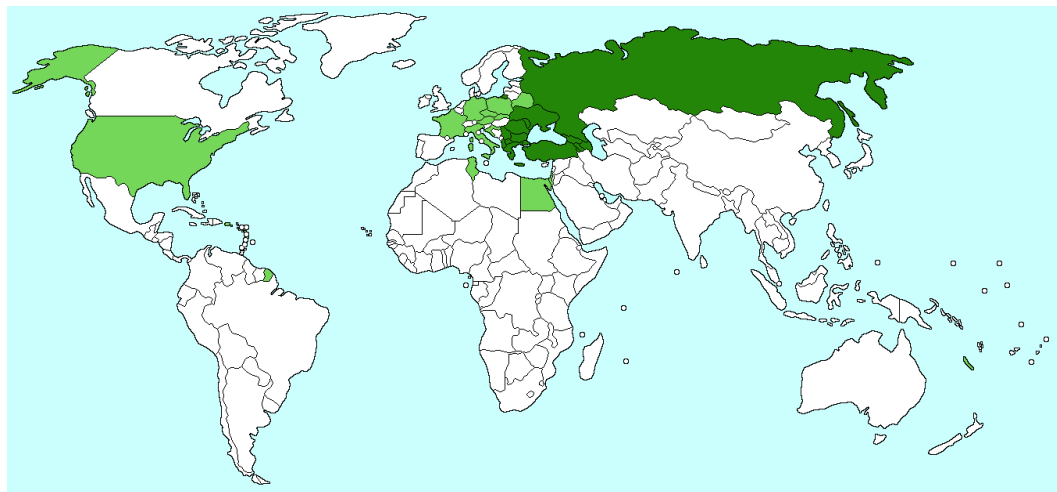
CEFTA – działalność

- Komitet Współpracy** – ministrowie zajmujący się handlem zagranicznym lub dziedzinami będącymi w danej chwili przedmiotem obrad
- spotkania szefów państw** należących do CEFTA raz w roku

CEFTA – członkowie

- pierwotni:**
  - Czechosłowacja, Polska i Węgry
- późniejsi:**
  - Słowenia, Rumunia, Bułgaria, Chorwacja
- obecni:**
  - **Macedonia, Albania, Bośnia i Hercegowina, Mołdawia, Serbia, Czarnogóra**
  - **Misja Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie**

ORGANIZACJA WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ PAŃSTW MORZA CZARNEGO

Organizacja Współpracy Gospodarczej Państw Morza Czarnego

- organizacja międzynarodowa powstała w 1992 roku z inicjatywy Turcji, skupiająca kraje położone w regionie Morza Czarnego
- oficjalnie współpraca czarnomorska przekształcona została w organizację międzynarodową podczas spotkania przywódców państw 5 czerwca 1998 roku

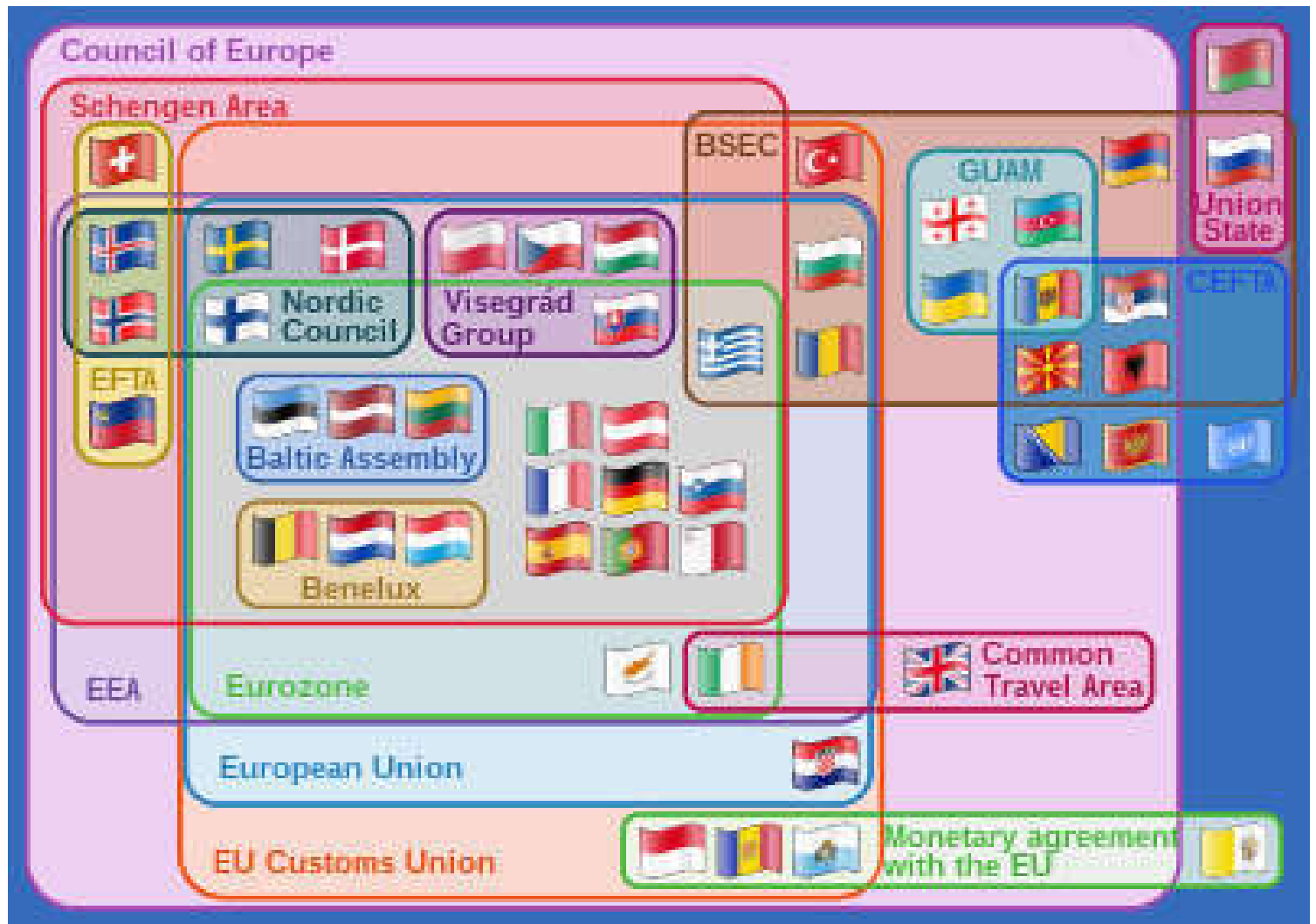
Organizacja Współpracy Gospodarczej Państw Morza Czarnego – członkowie

☐ Albania	☐ Rumunia
☐ Armenia	☐ Serbia
☐ Azerbejdżan	☐ Turcja
☐ Bułgaria	☐ Ukraina
☐ Grecja	☐ Macedonia
☐ Gruzja	Północna
☐ Mołdawia	(przystąpiła 9
☐ Rosja	listopada 2020)

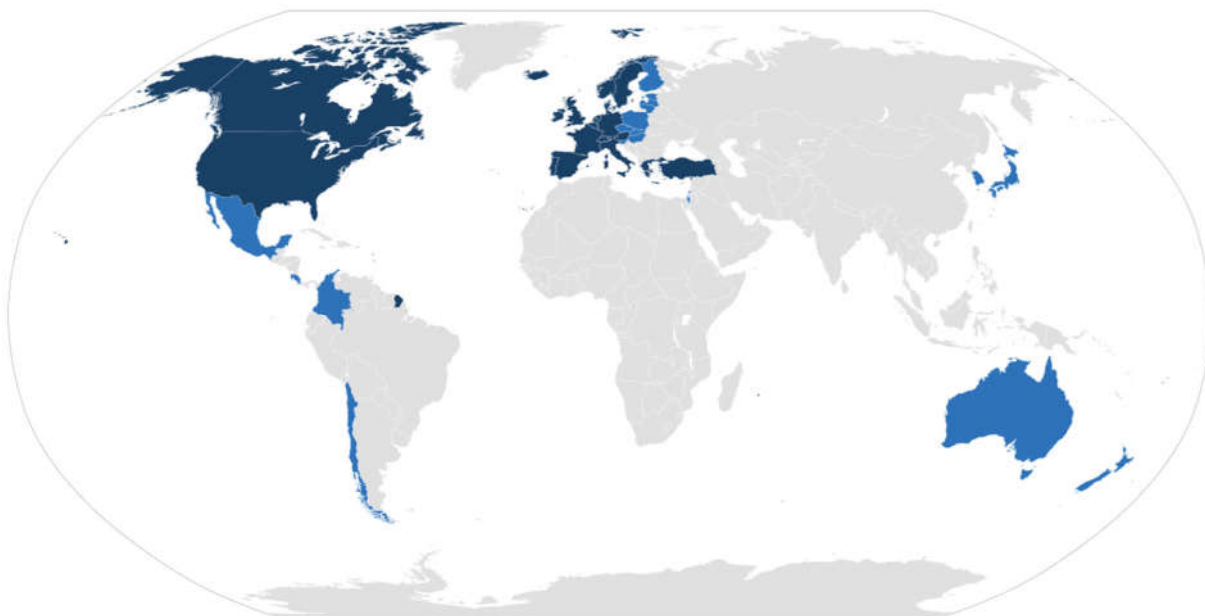
Organizacja Współpracy Gospodarczej Państw Morza Czarnego – struktura

- Spotkania na szczycie szefów państw lub rządów państw członkowskich** odbywają się regularnie co pięć lat
- Rada Ministrów Spraw Zagranicznych** jest głównym organem decyzyjnym BSEC i spotyka się dwa razy w roku
- Rada Ministrów** spotyka się w celu osiągnięcia konsensusu w określonych kwestiach
- Komitet Wyższych Urzędników** spotyka się 4 razy w roku i działa w imieniu Ministrów Spraw Zagranicznych
- Organy Pomocnicze** utworzone przez Radę Ministrów Spraw Zagranicznych zajmują się swoimi zakresami zadań określonymi przez Radę, przygotowują wspólne projekty i śledzą ich realizację (są to Grupy Robocze i Grupy Ekspertów)
- Urząd Przewodniczącego** koordynuje wszystkie działania BSEC, a także kontroluje prawidłowy przebieg działalności organizacji i realizacji rezolucji i decyzji Rady

OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju

OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju

- ❑ organizacja międzynarodowa o profilu ekonomicznym skupiająca 38 wysoko rozwinięte i demokratyczne państwa
- ❑ utworzona na mocy Konwencji o Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju podpisanej przez 20 państw 14 grudnia 1960
- ❑ cel: wspieranie państw członkowskich w osiągnięciu jak najwyższego poziomu wzrostu gospodarczego i stopy życiowej obywateli
- ❑ siedziba: Paryż

OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju

- ❑ **Rada** – naczelnny organ OECD; szefowie stałych przedstawicielstw państw przy OECD; raz do roku zbiera się na szczepku ministrów spraw zagranicznych oraz ministrów finansów; przede wszystkim zatwierdza budżet oraz podejmuje zasadnicze decyzje o charakterze merytorycznym
- ❑ **Komitet Wykonawczy** – zajmuje się wdrażaniem decyzji podejmowanych przez Radę.
- ❑ **Sekretariat** – podejmuje działania z zakresu bieżącej obsługi OECD; 11 dyrektoriatów merytorycznych i 5 administracyjno-technicznych;
- ❑ **Sekretarz Generalny** – stoi na czele Sekretariatu; jest funkcjonariuszem międzynarodowym
- ❑ **Komitety Branżowe** – wykonują decyzje podejmowane przez Radę; ich sesje odbywają się kilka razy w roku; łącznie ok. 150; system uzupełniają Grupy Robocze

Sekretarz Generalny OECD

Mathias
Cormann

australijski
polityk
belgijskiego
pochodzenia
były minister
finansów

Organizacja Państw Eksporterów Ropy Naftowej – OPEC

- utworzona została w 1960 r. w Bagdadzie
- siedziba: Wiedeń
- cele:
  - kontrolowanie światowego wydobycia ropy naftowej, poziomu cen i opłat eksploatacyjnych, kontrolowanie światowego wydobycia ropy naftowej, poziomu cen i opłat eksploatacyjnych
- kraje OPEC kontrolują około 40% światowego wydobycia ropy naftowej oraz ok. 70 procent światowych rezerw tego surowca
- organ naczelny: Konferencja OPEC
- organ wykonawczy: Rada Gubernatorów i Komisja Ekonomiczna oraz Sekretariat
- członkowie: Algieria (1969), Angola (2007), Arabia Saudyjska (1960), Gabon (1975–1994 i ponownie od 2016), Gwinea Równikowa (od 2019), Irak (1960), Iran (1960), Kongo (od 2018), Kuwejt (1960), Libia (1962), Nigeria (1971), Wenezuela (1960), Zjednoczone Emiraty Arabskie (1967)
byli członkowie: Ekwador, Indonezja, Katar

Północnoamerykański Układ Wolnego Handlu – NAFTA

- ❑ umowa zawarta pomiędzy USA, Kanadą i Meksykiem, tworząca pomiędzy tymi państwami strefę wolnego handlu
- ❑ nie tworzy ponadpaństwowych ciał rządowych, a jej prawo nie jest nadrzędne w stosunku do prawa narodowego
- ❑ porozumienie NAFTA zostało podpisane 17 grudnia 1992 i weszło w życie 1 stycznia 1994
- ❑ cele:
  - uczciwa konkurencja na obszarze strefy wolnego handlu oraz zapewnienie skutecznej ochrony praw własności intelektualnej
  - osiągnięcie dobrobytu i rozwój krajów członkowskich
  - dogodny klimat do inwestycji prywatnych
  - stworzenie warunków politycznych służących rozwojowi wzrostu gospodarczego
  - ustalenie cen ropy naftowej

Karaibska Wspólnota i Wspólny Rynek – CARICOM

- ❑ organizacja powstała na mocy paktu z 4 lipca 1973 roku podpisanego przez cztery państwa: Barbados, Gujanę, Jamajkę oraz Trynidad i Tobago
- ❑ pozostali członkowie: Antigua i Barbuda, Belize, Dominika, Grenada, Saint Lucia, Montserrat [tzWB], Saint Kitts i Nevis, Saint Vincent i Grenadyny; Bahamy; Brytyjskie Wyspy Dziewicze [tzWB], Turks i Caicos [tzWB]; Surinam; Anguilla [tzWB]; Kajmany [tzWB]; Haiti; Bermudy [tzWB]
- ❑ integralną część CARICOM stanowi Karaibskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu (CARIFTA)

Wspólny Rynek Południa – MERCOSUR

- międzynarodowa organizacja gospodarcza powołana w roku 1991 traktatem z Asunción (Paragwaj)
  - Protokół z Ouro Preto z 1994 r. usankcjonował MERCOSUR jako podmiot prawa międzynarodowego
- członkowie: Argentyna, Brazylia, Paragwaj, Urugwaj, Wenezuela (od 2012)
- siedziba: Montevideo
- Zadania:
  - wzmocnienie współpracy gospodarczej i zniesienie barier handlowych
- najsilniejsza strefa wolnego handlu w Ameryce Południowej, do której chcą dołączyć także inne kraje regionu

Wspólnota Gospodarcza Państw Afryki Zachodniej – ECOWAS

- regionalna organizacja zrzeszająca 15 państw Afryki Zachodniej powstała na mocy traktatu z Lagos podpisanego 28 maja 1975
- główny cel: promowanie integracji gospodarczej
- członkowie: Benin, Burkina Faso, Gambia, Ghana, Gwinea, Gwinea Bissau, Liberia, Mali, Niger, Nigeria, Republika Zielonego Przylądka, Senegal, Sierra Leone, Togo, Wybrzeże Kości Słoniowej

Wspólnota Gospodarcza Państw Afryki Środkowej – CEEAC/ECCAS

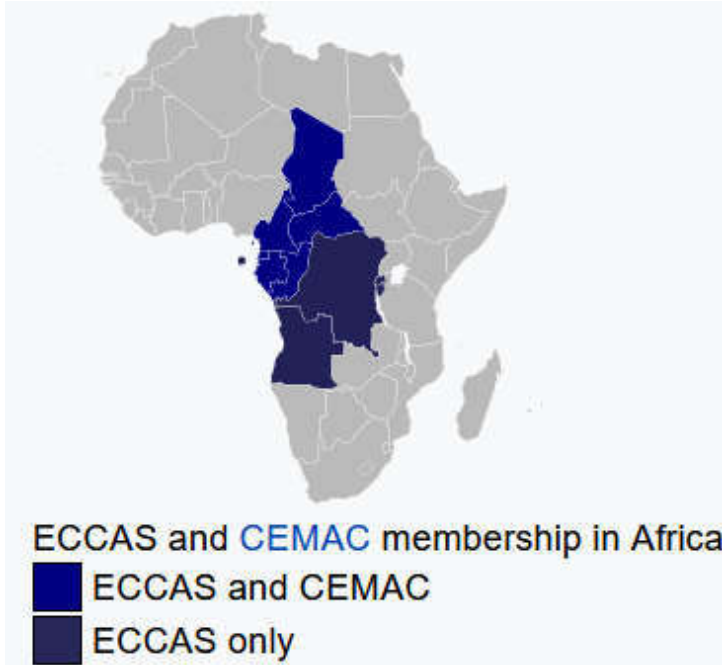
- założona 1983
- siedziba: Libreville (Gabon)
- członkowie: Angola, Burundi, Czad, Demokratyczna Republika Konga, Gabon, Gwinea Równikowa, Kamerun, Kongo, Republika Środkowoafrykańska, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca
- cele i zadania:
  - doprowadzenie do utworzenia wspólnego rynku z ustaloną zewnętrzną taryfą celną i swobodą przepływu towarów, kapitału i osób w ciągu 12 lat od swego powstania, jednak destabilizacja polityczna i konflikty zbrojne ograniczyły możliwości współpracy

Wspólnota Gospodarcza i Walutowa Afryki Środkowej – CEMAC

- założona 1994
- siedziba: Bangui (Rep. Środkowoafrykańska)
- organizacja państw Afryki Środkowej powołana przez Kamerun, Republikę Środkowoafrykańską, Czad, Republikę Konga, Gwineę Równikową i Gabon w celu promowania integracji gospodarczej między krajami posługującymi się wspólną walutą: frankiem CFA

- Angola (członek ECCAS i SADC, ale nie CEMAC)
- Burundi (członek ECCAS i EAC, ale nie CEMAC)
- Kamerun (członek ECCAS i CEMAC)
- Republika Środkowoafrykańska (członek ECCAS i CEMAC)
- Czad (członek ECCAS i CEMAC)
- Demokratyczna Republika Kongo (członek ECCAS, EAC i SADC, ale nie CEMAC)
- Gwinea Równikowa (członek ECCAS i CEMAC)
- Gabon (członek ECCAS i CEMAC)
- Kongo (członek ECCAS i CEMAC)
- Rwanda (członek ECCAS i EAC, ale nie CEMAC)
- São Tomé and Príncipe (członek ECCAS, ale nie CEMAC)

Międzyrządowa Organizacja ds. Rozwoju – IGAD

- powstała w 1996 w związku z wystąpieniem wielkiej klęski suszy w latach 70. i 80. XX w.
- do IGAD należy 8 państw - Dżibuti, Erytrea, Etiopia, Kenia, Somalia, Sudan, Sudan Południowy i Uganda
- organy IGAD: Zgromadzenie Szefów Państw i Rządów, Rada Ministrów, Komitet Ambasadorów, Sekretariat, Dyrektoriaty (ds. Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Społecznego, ds. Rolnictwa i Środowiska, ds. Pokoju i Bezpieczeństwa, ds. Administracji i Finansów) oraz Unia Międzyparlamentarna IGAD
- dużym osiągnięciem stowarzyszenia jest przyczynienie się do zawarcia pokoju w Sudanie w 2005

Wspólnota Rozwoju Afryki Południowej – SADC

- ❑ założona 1 kwietnia 1980
- ❑ siedziba: Gaborone (Botswana)
- ❑ członkowie: Angola, Botswana, Eswatini, Lesotho, Malawi, Mozambik, Tanzania, Zambia i Zimbabwe; Demokratyczna Republika Konga, Madagaskar (zawieszony), Mauritius, Namibia, Seszele i Południowa Afryka.
- ❑ cele i zadania:
  - ujednoczenie polityki gospodarczej, rozejmowe rozwiązywanie konfliktów, zwalczanie wszelkich form szyskanowania i prześladowań wewnątrzpaństwowych oraz międzynarodowych, zacieśnianie więzi gospodarczych, społecznych i politycznych
  - efektem było m.in. rozwinięcie infrastruktury w zakresie transportu drogowego i kolejnictwa

Organizacja Współpracy Islamskiej

- ❑ powstała w 1971 roku jako Organizacja Konferencji Islamskiej (OKI), chociaż *de facto* istniała już od konferencji w Rabacie w 1969 roku
- ❑ siedziba: Dżudda (Arabia Saudyjska)
- ❑ cele: zacieśnianie współpracy gospodarczej, kulturalnej i naukowej państw muzułmańskich
- ❑ w ramach OWI działa wiele wyspecjalizowanych instytucji, m.in. Muzułmański Fundusz Solidarności i Islamski Bank Rozwoju.

Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej – ASEAN

- ❑ założona 8 sierpnia 1967 w Bangkoku
- ❑ siedziba: Dżakarta (Indonezja)
- ❑ członkowie: Filipiny, Indonezja, Malezja, Singapur, Tajlandia (państwa założycielskie), Brunei, Wietnam, Laos i Mjanma, Kambodża
- ❑ cele i zadania:
  - Przyspieszanie wzrostu ekonomicznego, rozwoju socjalnego i kulturalnego w regionie: fundacja ma budować pokojową i dobrze współpracującą wspólnotę narodów południowoazjatyckich.
  - Promowanie regionalnego pokoju i stabilizacji poprzez trwałe respektowanie sprawiedliwości i reguł prawa w stosunkach między krajami w regionie i dochowywanie zasad Karty Narodów Zjednoczonych.

Południowoazjatyckie Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej – SAARC

- ❑ założona 8 grudnia 1985 r.
- ❑ siedziba: Katmandu (Nepal)
- ❑ członkowie: Indie, Pakistan, Bangladesz, Sri Lanka, Nepal, Malediwy i Bhutan; Afganistan
- ❑ cele i zadania:
  - dążenie do poprawy jakości życia narodów Azji Południowej i godnego życia ludziom;
  - dążenie do przyspieszenia wzrostu gospodarczego, postępu społecznego i kulturalnego rozwoju w tym regionie oraz do
  - propagowanie i wzmacnianie współpracy między państwami Azji Południowej;
  - promowanie aktywnej współpracy i wzajemnej pomocy w dziedzinie gospodarczej, społecznej, kulturalnej, technicznej i naukowej;
  - wzmocnienie współpracy z innymi krajami rozwijającymi się;

Współpraca Ekonomiczna Azji i Pacyfiku – APEC

- ❑ luźny układ integracyjny dotyczący współpracy gospodarczej krajów Azji i obrzeży Pacyfiku, powołany w 1989 r. w Canberze podczas nieformalnego spotkania 6 państw członkowskich ASEAN i Australii, Nowej Zelandii, Kanady, USA, Japonii i Korei Południowej (obecnie 21 państw)
- ❑ siedziba: Singapur
- ❑ cele:
  - znoszenie barier celnych
  - współpraca technologiczna
  - dążenie do ściślejszej integracji gospodarczej
  - popieranie wzrostu gospodarczego i sprawiedliwego rozwoju
  - od 2003 r. uznano antyterroryzm za misję uzupełniającą cele organizacji

Asia-Pacific
Economic Cooperation

bibliografia

- ❑ podręczniki wyd. Operon
- ❑ podręczniki wyd. Nowa Era
- ❑ pl.wikipedia.org
- ❑ en.wikipedia.org